

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นสาขาวิชาที่ดำเนินการสอนวิชาการทางด้านกฎหมาย มีนักศึกษาหลากหลายอาชีพที่มาศึกษาต่อระดับปริญญาตรีเพื่อมาเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ การศึกษาระดับปริญญาตรีของสาขาวิชานิติศาสตร์มีชุดวิชาบังคับที่นักศึกษาทุกคนต้องลงทะเบียนตามโครงสร้าง 1 ชุดวิชา ที่ใกล้สำเร็จการศึกษา เมื่อนักศึกษาลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาสุดท้ายหรือเหลือชุดวิชาที่จะต้องลงทะเบียนเรียนไม่เกิน 3 ชุดวิชา (ระเบียบการสมัครเป็นนักศึกษาและลงทะเบียนเรียน สำนักทะเบียนและวัดผล, 2559, น. 5) นักศึกษาต้องมาเข้ารับการอบรมประสบการณ์วิชาชีพกฎหมาย โดยใช้ระยะเวลาเข้ารับการอบรม 4 คืน 5 วัน โดยให้นักศึกษาได้มาทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีกิจกรรมกลางของมหาวิทยาลัย กิจกรรมแบ่งกลุ่มย่อยเฉพาะของสาขาวิชานิติศาสตร์ และกิจกรรมฝึกภาคปฏิบัติจริงของสาขาวิชานิติศาสตร์ โดยมหาวิทยาลัยจะมีหนังสือแจ้งให้นักศึกษามาเข้ารับการอบรม ซึ่งมหาวิทยาลัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพไว้ 2 ส่วน คือ นักศึกษาต้องสอบภาคทฤษฎีตามตารางการสอบไล่ประจำภาค และนักศึกษาต้องเข้ารับการอบรมชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพในภาคนั้น มหาวิทยาลัยจะนำคะแนนทั้งสองส่วน ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ มารวมกันเพื่อตัดสินผลคะแนนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด จะขาดกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ กิจกรรมอบรมประสบการณ์วิชาชีพกฎหมายถือเป็นภาระงานหลักของคณาจารย์จะต้องลงปฏิบัติงาน ซึ่งสาขาวิชานิติศาสตร์มีมติของที่ประชุมคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์เพื่อให้คณาจารย์ถือปฏิบัติจะงดเว้นไม่ได้ เมื่อคณาจารย์ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ลงเป็นวิทยากรได้ให้หาคณาจารย์ท่านอื่นปฏิบัติงานแทนได้ ทั้งนี้ต้องเร่งแจ้งเจ้าหน้าที่ก่อนถึงวันอบรมประสบการณ์วิชาชีพกฎหมายจะได้รับทำเรื่องเปลี่ยนแปลงวิทยากรได้ทัน นอกจากการจัดคณาจารย์ภายในสาขาวิชานิติศาสตร์เป็นวิทยากรแล้ว สาขาวิชานิติศาสตร์จัดให้มีกิจกรรมที่ต้องเชิญผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมาเป็นวิทยากรอีก 3 กิจกรรม ซึ่งเป็นกิจกรรมการฝึกภาคปฏิบัติจริงให้นักศึกษาทดลองปฏิบัติ จะได้ประสบการณ์เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก และกระบวนการยุติธรรมทางเลือก โดยมีกิจกรรมดังนี้ กิจกรรมศาลจำลอง กิจกรรมการเจรจาไกล่เกลี่ย และกิจกรรมบรรยายจริยธรรมสำหรับนักกฎหมาย

ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชิญมาเป็นวิทยากรนั้น สาขาวิชานิติศาสตร์ได้กำหนดเกณฑ์การเชิญ ต้องเป็นผู้พิพากษาระดับหัวหน้าศาลอุทธรณ์ขึ้นไป ซึ่งผู้พิพากษาที่มีตำแหน่งใหญ่มีหน้าที่การงานมาก ดังนั้นเมื่อเชิญมาเป็นวิทยากรกิจกรรมดังกล่าวบางครั้งได้รับการปฏิเสธเพราะติดงานสำคัญ หรือ วิทยากรตอบรับมาเป็นวิทยากรแต่พอถึงใกล้วันจัดกิจกรรม โทรศัพท์มาแจ้งว่าไม่สามารถมาเป็น วิทยากรได้เนื่องจากติดภาระงานหลักของวิทยากร จึงเป็นปัญหาสำคัญต้องหาวิทยากรท่านอื่นแทน

กิจกรรมทางด้านกฎหมายที่กล่าวมาข้างต้นจะต้องมีผู้ประสานงานในการจัดทำและ รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าว ซึ่งผู้เขียนได้รับมอบหมายจากประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ ให้มีหน้าที่ในการประสานงานการจัดกิจกรรมอบรมประสบการณ์วิชาชีพกฎหมาย ซึ่งต้อง ประสานงานกับสำนักวิชาการในการประสานงานข้อมูลจำนวนนักศึกษา และกำหนดวัน เวลา ในการ จัดกิจกรรม และในส่วนของสาขาวิชานิติศาสตร์ก็จะดำเนินการเกี่ยวกับประสานงานการจัดคณาจารย์ ภายในสาขาวิชาเป็นวิทยากร และประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมา เป็นวิทยากรพิเศษในกิจกรรมของการอบรมประสบการณ์วิชาชีพกฎหมาย ในการประสานงานการจัด กิจกรรมดังกล่าวเป็นงานที่ต้องประสานงานกับหน่วยงานหลายฝ่าย ทั้งหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย และหน่วยงานภายนอกซึ่งการเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นวิทยากรนั้นต้องใช้มนุษยสัมพันธ์อันดี ตลอดจนมีความละเอียด รอบคอบ ในการประสานงาน จะเกิดความผิดพลาดไม่ได้ ผู้เขียนจึงเห็นควร จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานงานประสานการจัดกิจกรรมอบรมประสบการณ์วิชาชีพกฎหมายเพื่อใช้เป็น แนวทางในการปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้อง สำเร็จในเวลาที่สุดเร็ว ตลอดจนทำให้การ ทำงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งลดระยะเวลาในการสอนงานให้แก่ผู้ที่ต้องการศึกษา สำหรับใช้ เป็นคู่มือในการดำเนินงานดังกล่าวของสาขาวิชานิติศาสตร์

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ได้คู่มือการปฏิบัติงานงานประสานการจัดกิจกรรมอบรมประสบการณ์วิชาชีพ กฎหมายของสาขาวิชานิติศาสตร์
2. เพื่อให้เจ้าหน้าที่งานเลขานุการกิจ มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ จัดกิจกรรมอบรมประสบการณ์วิชาชีพกฎหมาย
3. เพื่อให้การจัดกิจกรรมอบรมประสบการณ์วิชาชีพกฎหมายของสาขาวิชานิติศาสตร์ ดำเนินการได้อย่างเป็นระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3 ขอบเขตการศึกษา

การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานงานประสานการจัดกิจกรรมอบรมประสบการณ์วิชาชีพ กฎหมาย ของสาขาวิชานิติศาสตร์เล่มนี้ เป็นการปฏิบัติงานทั้งกระบวนการเริ่มตั้งแต่สาขาวิชานิติศาสตร์ได้รับเอกสารขอเชิญประชุมการจัดตารางการจัดอบรมประสบการณ์วิชาชีพจากสำนักวิชาการ จนถึงขั้นตอนการจัดวิทยากรภายในสาขาวิชาเป็นวิทยากรในอบรมประสบการณ์วิชาชีพ และการเชิญวิทยากรภายนอกซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานศาลยุติธรรม และสำนักงานอัยการ มาเป็นวิทยากรต่าง ๆ ตามกิจกรรมที่สาขาวิชาได้กำหนดให้มีขึ้นในชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ กฎหมาย การประสานงานกับหัวหน้าวิทยากรในการขอใช้เงินยืมต่อกองคลัง การส่งคะแนนของนักศึกษาที่เข้ารับการอบรมให้กับสำนักทะเบียนและวัดผล รวมทั้งวิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานและเสนอแนะทางในการพัฒนา

1.4 นิยามศัพท์

ในการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานงานประสานการจัดกิจกรรมอบรมประสบการณ์วิชาชีพ กฎหมาย สาขาวิชานิติศาสตร์ มีนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- คู่มือการปฏิบัติงาน งานประสาน การจัดกิจกรรมอบรมประสบการณ์วิชาชีพกฎหมาย สาขาวิชานิติศาสตร์	หมายถึง	คู่มือที่ให้ความรู้ แนะนำ ขั้นตอนในการจัดกิจกรรม วิชาชีพกฎหมาย อบรม ประสบการณ์วิชาชีพ กฎหมาย
- ชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพกฎหมาย	หมายถึง	ชุดวิชาบังคับที่อยู่ใน หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ที่จะจัดอบรมให้กับ นักศึกษาที่ใกล้สำเร็จ การศึกษา
- อธิการบดี	หมายถึง	อธิการบดี มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช
- ประธานกรรมการประจำสาขาวิชา	หมายถึง	ประธานกรรมการประจำ สาขาวิชานิติศาสตร์

- หัวหน้าวิทยากร	หมายถึง	ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์หรืออาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ที่ได้รับแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัยให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าวิทยากร
- มหาวิทยาลัย	หมายถึง	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์
- คณะกรรมการประจำหน่วยงาน	หมายถึง	คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์
- สาขาวิชา	หมายถึง	สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์
- ประธานคณะทำงาน	หมายถึง	ประธานคณะทำงานจัดกิจกรรมอบรมประสบการณ์วิชาชีพกฎหมาย
- อาจารย์	หมายถึง	อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์
- ผู้แทนสาขาวิชา	หมายถึง	ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ให้ทำการแทน
- เจ้าหน้าที่สาขาวิชา/งานเลขานุการกิจ	หมายถึง	เจ้าหน้าที่งานเลขานุการกิจสาขาวิชานิติศาสตร์
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายประสบการณ์วิชาชีพ	หมายถึง	เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานที่ฝ่ายประสบการณ์วิชาชีพสำนักวิชาการ
- เจ้าหน้าที่กองกลาง	หมายถึง	เจ้าหน้าที่ฝ่ายประสบการณ์วิชาชีพปฏิบัติหน้าที่อำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมอบรมประสบการณ์วิชาชีพ

- นักศึกษา	หมายถึง	นักศึกษาที่สมัครเป็น นักศึกษาของสาขาวิชา นิติศาสตร์
- ระบบ 3 มิติ	หมายถึง	ระบบงบประมาณ พัสตุ การเงินและบัญชีกองทุน โดยเกณฑ์พึงรับ-จ่าย ลักษณะ 3 มิติ
- วิทยากรบรรยายพิเศษ	หมายถึง	ผู้พิพากษา/อัยการ
- วิทยากรประจำกลุ่ม	หมายถึง	คณาจารย์ภายในสาขา วิชานิติศาสตร์
- เกณฑ์/แนวปฏิบัติ/ระเบียบ	หมายถึง	เกณฑ์/แนวปฏิบัติ/ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับจัดกิจกรรม อบรมประสบการณ์ วิชาชีพ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. บุคลากรของงานเลขานุการกิจสาขาวิชารับทราบระเบียบ แนวปฏิบัติในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้รับมอบหมายภาระงานจากสาขาวิชา
2. การทำงานมีรูปแบบและมาตรฐานเดียวกันและสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้อง รวดเร็ว และสามารถติดตามงานได้ทันต่อเวลา
3. การจัดอบรมชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพกฎหมาย สาขาวิชานิติศาสตร์ บรรลุตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยและสาขาวิชานิติศาสตร์
4. สาขาวิชาได้ทราบปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่
5. เป็นเอกสารหลักฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานและมหาวิทยาลัย
6. เป็นคู่มือการปฏิบัติงานงานประสานการจัดกิจกรรมอบรมประสบการณ์วิชาชีพกฎหมาย สาขาวิชานิติศาสตร์